

Zelena energija kao razvojna šansa kraljevačkih sela

Održan uvodni sastanak projekta za jačanje kapaciteta ruralnih sredina

U restoranu „Pod obalom“ u Kraljevu 26. februara 2026. godine održan je Uvodni sastanak projekta „Podizanje kapaciteta ruralnih sredina za korišćenje zelene energije“, koji sprovodi Kraljevački razvojni centar uz finansijsku podršku Evropske unije, u okviru programa Akademije „Od polja do stola (Farm to Fork Academy)“, dok je ugovorno telo Mreža za ruralni razvoj Srbije .

Sastanku je prisustvovalo 16 predstavnika različitih sektorskih javnosti grada Kraljeva – lokalne samouprave i javne uprave, privrede, poljoprivrednih gazdinstava, medija, kao i organizacija civilnog društva. Time je već na početku potvrđeno da tema zelene energije prevazilazi pojedinačne interese i postaje zajedničko razvojno pitanje ruralnih sredina.

Zašto je tema važna upravo sada?

Kako je istaknuto tokom prezentacije projekta, globalni izazovi poput klimatskih promena i potrebe za smanjenjem emisije gasova sa efektom staklene bašte zahtevaju konkretne odgovore i na lokalnom nivou .

Ruralna područja grada Kraljeva, sa oko 50.000 stanovnika, raspolažu značajnim, ali nedovoljno iskorišćenim potencijalima u energiji sunca, biomasi i drugim obnovljivim izvorima energije . Prelazak na „zelenu energiju“ ne znači samo doprinos zaštiti životne sredine, već i smanjenje troškova domaćinstava i povećanje konkurentnosti lokalne privrede.

Posebno je naglašeno da projekat ima direktnu vezu sa prioritetima iz Plana razvoja grada Kraljeva za period 2024–2030, pre svega u oblastima ekonomskog i ruralnog razvoja, zaštite životne sredine i ravnomernog infrastrukturnog razvoja .

Od ideje do konkretnih predloga javnih politika

Opšti cilj projekta je dekarbonizacija lokalnih zajednica kroz veću upotrebu obnovljivih izvora energije dok je specifični cilj povećanje znanja građana i privrednika o konkretnim mogućnostima i dostupnim resursima „zelene energije“ .

Tokom sastanka predstavljena je i „mapa puta“ projektnih aktivnosti koja obuhvata:

- izradu i distribuciju informativne brošure sa primerima dobre prakse i izvorima finansiranja ;
- organizaciju javnih debata u ruralnim sredinama;
- održavanje okruglog stola „Zajedničkim delovanjem do bolje energije“ radi definisanja preporuka za unapređenje lokalnih javnih politika ;
- kontinuirano medijsko praćenje i kampanju informisanja građana.

Konačni ishod projekta biće izrada kvalitetnih predloga za izmene i unapređenje određenih dokumenata javnih politika, kako na lokalnom tako i na nacionalnom nivou. Njihova primena trebalo bi da omogući akterima privrednih delatnosti u ruralnim sredinama na teritoriji grada Kraljeva – poljoprivrednim gazdinstvima, domaćinstvima koja pružaju usluge seoskog (etno) turizma, drvoprerađivačima i drugima –

lakše korišćenje lokalno dostupnih izvora energije, uz bolje organizovanu podršku lokalne samouprave, države i međunarodnih finansijskih mehanizama, uključujući IPARD fondove.

Visok nivo saglasnosti i spremnost na saradnju

Ključni utisak sa Uvodnog sastanka jeste visok nivo saglasnosti prisutnih predstavnika različitih sektorskih javnosti da je energetska tranzicija ruralnih sredina razvojna šansa koju ne treba propustiti.

U otvorenoj diskusiji učesnici su izrazili spremnost da se aktivno uključe u planirane projektne aktivnosti – od učešća u debatama i okruglim stolovima, do doprinosa u oblikovanju konkretnih predloga za unapređenje javnih politika.

Posebno je naglašeno da uspeh projekta zavisi od partnerskog odnosa između javnog sektora, privrede i civilnog društva, kao i od informisanosti samih građana u seoskim sredinama.

Šta to znači za stanovnike sela?

Za domaćinstva i poljoprivrednike to znači mogućnost smanjenja računa za energiju, veću energetske nezavisnost i potencijal za dodatne prihode.

Za pružaoce usluga seoskog turizma – konkurentniju ponudu i usklađenost sa savremenim ekološkim standardima.

Za čitavu lokalnu zajednicu – čistiji vazduh, održiviji razvoj i bolji kvalitet života.

Organizatori su najavili da će naredne aktivnosti projekta biti pravovremeno predstavljene javnosti i pozvali sve zainteresovane građane, posebno iz ruralnih delova grada Kraljeva, da se uključe u predstojeće debate i konsultacije.

Zelena energija, poručeno je sa sastanka, nije više samo tema budućnosti – već konkretna razvojna prilika kraljevačkih sela danas.